

Sygn. akt III CSKP 93/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 czerwca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska (przewodniczący)

SSN Marta Romańska (sprawozdawca)

SSN Roman Trzaskowski

w sprawie z powództwa (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu
Inwestycyjnego Zamkniętego w W.

przeciwko R. K.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 30 czerwca 2021 r.,

skargi kasacyjnej strony powodowej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 8 marca 2019 r., sygn. akt I ACa (...),

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Apelacyjnemu w (...) do ponownego rozpoznania
i orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powód (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w W. wniósł o zasądzenie od I. K. i R. K. kwoty 238.360,11 zł z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu z zastrzeżeniem, że zapłata tej kwoty przez jednego z pozwanych zwalnia drugiego do wysokości dokonanej zapłaty oraz z zastrzeżeniem ograniczenia odpowiedzialności R. K. do spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu położonego w K., dla którego Sąd Rejonowy w K. prowadzi księgę wieczystą (...) do wysokości ujawnionego na rzecz wierzyciela hipotecznego wpisu, tj. do kwoty 193.103,80 zł.

Pozwani I. K. i R. K. wniesli o oddalenie powództwa.

Wyrokiem z 14 grudnia 2017 r. Sąd Okręgowy w K. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 193.103,80 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 3 sierpnia 2016 r., ograniczając odpowiedzialność pozwanego do nieruchomości położonej w K. dla której Sąd Rejonowy w K. prowadzi księgę wieczystą numer (...), a w pozostałym zakresie powództwo oddalił.

Sąd Okręgowy ustalił, że 23 września 2008 r. pomiędzy kredytodawcą (...) Bank SA Bank (...) a pozwaną jako kredytobiorcą zawarta została umowa kredytu hipotecznego indeksowanego do FCH, opiewająca na kwotę 113.590,47 zł, co w przeliczeniu na FCH dawało kwotę 58.013,52 FCH. Wierzytelność kredytodawcy o zwrot kredytu została zabezpieczona hipoteką kaucyjną do kwoty stanowiącej 170% kwoty kredytu na spółdzielczym własnościowym prawie do lokalu mieszkalnego położonym w K., dla którego Sąd Rejonowy w K. prowadzi księgę wieczystą (...), a do którego prawo przysługiwało pozwanemu. Pozwany poddał się egzekucji do kwoty 193.103,80 zł z tytułu odpowiedzialności rzeczowej.

Pozwana zgodziła się na przeniesienie przez Bank wierzytelności z tytułu kredytu na innych wierzycieli, w tym na fundusz sekurytyzacyjny. Zgodę taką wyraził też pozwany jako dłużnik rzeczowy.

4 stycznia 2010 r. (...) Bank SA Bank (...) został przejęty przez Bank SA, który zmienił firmę na (...) Bank SA. Ten Bank 25 stycznia 2010 r. wypowiedział

pozwanej umowę kredytową, a 26 lipca 2010 r. wystawił bankowy tytuł egzekucyjny przeciwko obojgu pozwanym, stwierdzający ich zobowiązania z umowy z 23 września 2008 r. Postanowieniem z 23 grudnia 2010 r. Sąd Rejonowy w K. nadał temu bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzulę wykonalności do kwoty nie wyższej niż 193.103,80 zł. W 2011 r. (...) Bank SA na podstawie tak powstałego tytułu wykonawczego wszczął przeciwko pozwanym jako swoim dłużnikom u komornika przy Sądzie Rejonowym w K. M. K. postępowanie egzekucyjne. Postępowanie to, przez jakiś czas zawieszone i podjęte na wniosek wierzyciela, trwało do 2015 r. i zakończyło się umorzeniem na wniosek wierzyciela (art. 825 § 1 k.p.c.) na mocy dwóch postanowień komornika - z 16 czerwca 2015 r. odnośnie do pozwanej i z 3 września 2015 r. odnośnie do pozwanego.

1 czerwca 2012 r. (...) Bank SA został przejęty przez (...) Bank SA, który zaczął działać pod firmą (...) Bank SA. Ten Bank 22 stycznia 2013 r. zawarł z pozwaną ugodę długoterminową, w której pozwana przyznała, że (...) Bank SA jest stroną umowy kredytowej z 23 września 2008 r., która to umowa została skutecznie wypowiedziana ze skutkiem na 22 marca 2010 r., a zadłużenie na dzień spisania umowy wynosi 182.780,92 zł. Pozwana zobowiązała się je spłacić w 12 miesięcznych ratach poczynając od lutego 2013 r. Bank mógł wypowiedzieć ugodę na wypadek opóźnienia w płatności raty o co najmniej 15 dni. Strony ustaliły, że pozostają w mocy zabezpieczenia określone w umowie kredytowej z 23 września 2008 r., w tym dotyczące hipoteki kaucyjnej. Ugoda nie była odnowieniem, a za Bank podpisał ja opiekun klienta.

21 marca 2013 r. (...) Bank SA wypowiedział pozwaną ugodę z powodu zaległości w spłacie rat.

31 marca 2014 r. (...) Bank SA zawarł z powodem reprezentowanym przez (...) Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA umowę sprzedaży wierzytelności z zabezpieczeniami istniejącymi w dniu podpisania umowy. Jedną z przejętych wierzytelności była ta, która przysługiwała Bankowi w stosunku do pozwanej. 24 lutego 2015 r. powód ujawnił się w księdze wieczystej (...) jako wierzyciel zabezpieczonej hipotecznie wierzytelności.

W postępowaniu egzekucyjnym przed jego umorzeniem na wniosek wierzyciela w 2015 r. doszło do sprzedaży licytacyjnej nieruchomości pozwanego. Postanowieniem z 20 stycznia 2014 r. Sąd Rejonowy w K. udzielił przybicia na rzecz nabywcy tej nieruchomości J. M., a postanowieniem z 8 września 2016 r., po uiszczeniu przez nabywcę ceny w kwocie 95.000 zł, Sąd Rejonowy przysądził własność lokalu na rzecz nabywcy.

W czasie trwania postępowania egzekucyjnego toczyły się procesy o pozbawienie wykonalności bankowego tytułu egzekucyjny wydany przeciwko pozwanym i zaopatrzonego klauzulą wykonalności. W postępowaniu prowadzonym z inicjatywy pozwanej zapadł wyrok Sądu Okręgowego w K. z 10 czerwca 2015 r. pozbawiający tytuł wykonawczy wykonalności z uwagi na zmianę wierzyciela w toku postępowania egzekucyjnego, co oznacza, że wierzyciel, który wszczął egzekucję utracił tytuł do jej kontynuowania. W postępowaniu prowadzonym z inicjatywy pozwanego zapadł wyrok Sądu Okręgowego w K. z 24 listopada 2015 r. pozbawiający tytuł wykonawczy wykonalności, pozwany Bank uznał bowiem żądanie pozwu.

W księdze wieczystej nr (...) prowadzonej dla lokalu mieszkalnego, na którym istniało hipoteczne zabezpieczenie kredytu 28 września 2017 r. została wykreślona hipoteka na rzecz powoda, a jako nowy właściciel lokalu wpisany został J. M..

Sąd Okręgowy uznał, że roszczenie powoda wynika z prowadzonej przez niego działalności gospodarczej i przedawnia się z upływem trzech lat od dnia wymagalności (art. 118 k.c. i 120 k.c.). Roszczenie w stosunku do obojga pozwanych stało się wymagalne z dniem upływu terminu wypowiedzenia umowy kredytowej, tj. z dniem 22 marca 2010 r. Bieg przedawnienia został przerwany i zaczął biec od nowa od 23 grudnia 2010 r., tj. od wydania postanowienia przez Sąd Rejonowy o nadaniu klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu (art. 123 k.c.), a potem przez wszczęcie postępowania egzekucyjnego w 2011 r. To postępowanie zostało jednak w 2015 r. umorzone na wniosek wierzyciela (art. 825 § 1 k.p.c.), co zniweczyło przerwę biegu przedawnienia. Należało je zatem na powrót liczyć od 23 grudnia 2010 r., czyli od

zakończenia postępowania klauzulowego. Termin trzyletni liczony od tej daty upłynąłby 23 grudnia 2013 r., ale został przerwany przez zawarcie 22 stycznia 2013 r. ugody, którą pozwana uznała dług. Termin przedawnienia roszczenia rozpoczął bieg od nowa od 22 stycznia 2013 r., co oznacza, że w chwili cesji wierzytelności na rzecz powoda (31 marca 2014 r.) wierzytelność Banku w stosunku do pozwanej nie była przedawniona. Powód wpisany do księgi wieczystej na podstawie cesji, został z niej wykreślony dopiero 28 września 2017 r., po sprzedaży licytacyjnej lokalu objętego księgą wieczystą.

Dla powoda bieg terminu przedawnienia roszczenia w stosunku do pozwanej rozpoczął się 22 stycznia 2013 r., czyli od uznania przez nią długu. Od 22 stycznia 2013 r. do wniesienia pozwu, tj. 3 sierpnia 2016 r. minęło więcej niż trzy lata. Wierzytelność powódki do pozwanej przedawniła się 22 stycznia 2016 r.

Pozwany jest dłużnikiem rzeczowym powoda. Zgodnie z art. 77 ustawy z 6 czerwca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 2204) przedawnienie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką nie narusza uprawnienia wierzyciela hipotecznego do uzyskania zaspokojenia z obciążonej nieruchomości. Powód legitymował się wpisem hipoteki na swoją rzecz na nieruchomości pozwanego w okresie od 24 lutego 2015 r. do 28 września 2017 r., a w chwili wpisu powoda do księgi wieczystej jego roszczenie w stosunku do pozwanej nie było przedawnione. Dopóki istniał wpis hipoteki na rzecz powoda, dopóty powód był wierzycielem hipotecznym. Z chwilą sprzedaży licytacyjnej lokalu mieszkalnego obciążonego hipoteką, hipoteka została wykreślona (art. 1000 k.p.c.), ale wierzycielowi hipotecznemu przysługuje prawo zaspokojenia roszczenia zabezpieczonego wygasłą hipoteką z ceny nabycia sprzedanego lokalu. Przysądzenie własności lokalu nastąpiło w czasie, gdy hipoteka wpisana była już na rzecz powoda. Pieniądze uzyskane ze sprzedaży lokalu są w depozycie Ministra Finansów złożone tam przez komornika i mogą być wypłacone powodowi.

Wyrokiem z 8 marca 2019 r. Sąd Apelacyjny w (...) w uwzględnieniu apelacji pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego z 14 grudnia 2017 r. zmienił ten wyrok i oddalił powództwo.

Sąd Apelacyjny w całości podzielił ustalenia faktyczne, dokonane w sprawie przez Sąd Okręgowy, nie podzielił jednak oceny prawnej tego Sądu co do podstaw odpowiedzialności pozwanego. Sąd Apelacyjny wskazał, że ocena ta powinna być dokonana w świetle okoliczności istniejących w chwili zamknięcia rozprawy (art. 316 k.p.c.). Podkreślił, że wówczas hipoteka zabezpieczająca kredyt pozwanej została wykreślona, a egzekucja skierowania do obciążonego nią prawa rzeczowego została umorzona wobec pozbawienia wykonalności tytułów wykonawczych stanowiących podstawę jej prowadzenia. W ocenie Sądu Apelacyjnego, trafny jest pogląd, że przedawnienie wierzytelności powoda w stosunku do pozwanej nie ma znaczenia przy ocenie podstaw odpowiedzialności pozwanego jako dłużnika rzeczowego, a to z uwagi na art. 77 u.k.w.h. Przedawnienie roszczenia powoda w stosunku do pozwanej nie stoi na przeszkodzie realizacji roszczenia głównego zabezpieczonego hipoteką względem pozwanego. Gdyby podmiot prowadzący egzekucję skierowaną do własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego należącego do pozwanego był uprawniony do jej prowadzenia, nie mogłaby powstać wątpliwość co do istnienia podstawy odpowiedzialności pozwanego, a wobec skutecznej sprzedaży tego składnika majątkowego, po wygaśnięciu hipoteki na podstawie art. 1000 k.p.c. uprawniony wierzyciel mógłby zaspokoić swoje roszczenia z ceny uzyskanej z jego sprzedaży.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, „podmiot prowadzący egzekucję, który doprowadził ją do etapu skutecznej sprzedaży obciążonego prawa rzeczowego, nie był uprawniony do jej wszczęcia i prowadzenia, a od daty prawomocnego ustalenia tych okoliczności ani on, ani jego następcy prawni czy to pod tytułem ogólnym czy też szczególnym, nie mają prawa do powoływania się na zabezpieczenie, które skutecznie wygasło na skutek jego wykreślenia z właściwej księgi wieczystej (...) W relacjach prawnych ze stroną powodową oznacza to, że przelana na nią wierzytelność jest przedawniona w stosunku do dłużnika głównego - pozwanej, a w stosunku do pozwanego oznacza, że rzeczowe zabezpieczenie tej wierzytelności wygasło i nie może być podstawą odpowiedzialności pozwanego”.

W skardze kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego z 8 marca 2019 r. powód zarzucił, że zaskarżony wyrok został wydany z naruszeniem: - art. 65 ust. 1

w związku z art. 65 ust. 2 pkt 2 i ust. 4 u.k.w.h. i w związku z art. 1000 § 1, art. 1025 § 1 pkt 5 i art. 1036 § 1 i 2 k.p.c. przez ich niezastosowanie w okolicznościach niniejszej sprawy; - art. 192 pkt 3 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. przez uznanie, że będące skutkiem uprawomocnienia się postanowienia o przysądzeniu własności przeniesienie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu z pozwanego na osobę trzecią oraz wygaśnięcie hipoteki mogło wpływać na treść rozstrzygnięcia, w sytuacji, gdy do uprawomocnienia się postanowienia o przysądzeniu własności doszło już po doręczeniu stronie pozwanej odpisu pozwu, wobec tego, fakt egzekucyjnego zbycia obciążonego spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu nie powinien wpływać na tok postępowania oraz treść rozstrzygnięcia; - art. 387 § 2¹ k.p.c. niewyjaśnienie podstawy prawnej rozstrzygnięcia, wraz z przytoczeniem przepisów prawa, w zakresie, w jakim Sąd Apelacyjny uznał, że jest upoważniony do badania prawidłowości toku postępowania egzekucyjnego, w ramach którego doszło do zbycia obciążonego hipotecznie prawa, zaś stwierdzone uchybienia w tym postępowaniu wpływają na sytuację strony powodowej w niniejszym postępowaniu.

Powód wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania.

Pozwany wniósł o oddalenie skargi kasacyjnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Ocenę zarzutów skargi kasacyjnej trzeba zacząć od zaakcentowania, że powód dochodził w niej zaspokojenia jego interesu, jako wierzyciel korzystający z rzeczowego zabezpieczenia na nieruchomości pozwanego wierzycielności, która przysługiwała mu w stosunku do pozwanej. W świetle ustaleń przytoczonych przez Sąd Apelacyjny, po cesji z 31 marca 2014 r., wraz z wierzycielnością w stosunku do pozwanej, na powoda została przeniesiona hipoteka zabezpieczająca tę wierzycielność, a status powoda jako wierzyciela hipotecznego został ujawniony w księdze wieczystej 24 lutego 2015 r. Już sam status wierzyciela hipotecznego upoważnia do uczestniczenia w postępowaniu egzekucyjnym z nieruchomości w roli uczestnika (art. 922 k.p.c.), a po zakończeniu egzekucji tym sposobem, co ma

miejsce w chwili prawomocnego przysądzenia własności (art. 998 k.p.c.), i po przejściu do kolejnego etapu postępowania egzekucyjnego, którym jest sporządzenie planu podziału sumy uzyskanej w egzekucji (art. 1023 § 1 k.p.c.), legitymuje on, niezależnie od wszystkich innych okoliczności, do uczestniczenia w planie podziału sumy uzyskanej z egzekucji (art. 1036 § 1 pkt 3 i art. 1036 § 2 k.p.c.).

Sytuacja wierzyciela hipotecznego, który nie wszczął postępowania egzekucyjnego z nieruchomości, a zatem nie korzystał ze statusu wierzyciela egzekwującego jest o tyle specyficzna, że skoro samodzielnie nie zainicjował postępowania egzekucyjnego przeciwko dłużnikowi rzeczowemu, to możliwość zaspokojenia się przez niego z sumy uzyskanej z egzekucji zależy od istnienia przesłanek dopuszczalności postępowania egzekucyjnego prowadzonego z inicjatywy innej osoby i od skuteczności tej egzekucji. W niniejszej sprawie wierzycielem egzekwującym w stosunku do pozwanego był Bank, który uzyskał przeciwko pozwanemu tytuł wykonawczy, a zatem spełnił podstawą przesłankę wszczęcia i prowadzenia postępowania egzekucyjnego. Ta przesłanka trwała do czasu wydania w postępowaniu egzekucyjnym prawomocnego postanowienia o przybiciu na rzecz J. M. (art. 987 k.p.c.). Wydanie takiego postanowienia kreuje po stronie nabywcy licytacyjnego uprawnienie do uzyskania przysądzenia własności, jeżeli tylko wykona warunki licytacyjne. Na tym etapie postępowania egzekucyjnego z nieruchomości, z uwagi na konieczność zagwarantowania ochrony uprawnień osoby, która przystąpiła do licytacji i zaoferowała najwyższą cenę za nieruchomość, nawet zapłacenie egzekwowanej należności przez dłużnika nie może wywołać skutku w postaci uchylecia przybicia i umorzenia postępowania egzekucyjnego. Po zamknięciu przetargu i wydaniu postanowienia o przybiciu, organ egzekucyjny nie może uwzględnić wniosku wierzyciela o zawieszeniu egzekucji z nieruchomości dłużnika (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 22 października 2004 r., II CK 96/04, OSNC 2005, nr 10, poz. 178). *A minori ad maius* dotyczy to też umorzenia postępowania egzekucyjnego (zob. też postanowienia Sądu Najwyższego z 28 lutego 2007 r., V CSK 440/06, nie publ., z 9 marca 2005 r., III CK 258/04, nie publ., z 12 grudnia 1997 r., III CKN 383/97, nie publ.).

Skoro J. M., jako osoba, która na licytacji zaoferowała najwyższą cenę za nieruchomość pozwanego, wykonał warunki licytacyjne, a zatem wpłacił cenę za nieruchomość, to dla scharakteryzowanego wyżej statusu powoda jako wierzyciela hipotecznego pozwanego nie ma znaczenia to, co w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym z wniosku Banku przeciwko pozwanemu wydarzyło się później. Po wpłaceniu ceny przez nabywcę licytacyjnego tenże nabywca może żądać wydania postanowienia o przyznaniu mu własności (art. 998 k.p.c.), a osoby wymienione w art. 1036 k.p.c. mogą oczekiwać zaspokojenia z sumy uzyskanej w egzekucji. Bez znaczenia dla prawa powoda do zaspokojenia się z ceny uzyskanej z egzekucji jest zatem późniejsze niż sprzedaż licytacyjna pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego, którym Bank dysponował przeciwko pozwanemu, jak i wniosek Banku o umorzenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego na podstawie tego tytułu oraz wydane przez komornika w związku z tym wnioskiem postanowienie z 3 września 2015 r. o umorzeniu postępowania egzekucyjnego przeciwko pozwanemu, prowadzonego od 2011 r. na wniosek Banku. O tym, że sąd nadzorujący egzekucję z nieruchomości zdawał sobie sprawę z tych regulacji najlepiej świadczy to, że 8 września 2016 r. wydał postanowienie o przysądzeniu własności nieruchomości na rzecz nabywcy licytacyjnego. Sąd Apelacyjny w istocie nie wyjaśnił (art. 387 § 2¹ k.p.c.), z jakiego powodu okolicznościom w istocie procesowym i podlegającym badaniu w postępowaniach ze skargi na czynności komornika, przypisał znaczenie w niniejszej sprawie, w której powód jako wierzyciel hipoteczny zmierza do uzyskania tytułu (art. 1036 § 2 k.p.c.) pozwalającego mu zaspokoić wierzytelność zabezpieczoną hipoteką.

Trafnie powód akcentuje, że do chwili uprawomocnienia się postanowienia o przysądzeniu własności nieruchomości będącej przedmiotem egzekucji, prawo do tej nieruchomości obciążone hipotecznie przysługiwało pozwanemu, zaś ujawnionym w księdze wieczystej wierzycielem hipotecznym był powód, któremu przysługiwało prawo zaspokojenia z ceny nabycia uzyskanej w egzekucji, o którym mowa w art. 1000 § 1 k.p.c.

Hipoteka przeniesiona na powoda wraz z zabezpieczaną wierzytelnością powstała przed wejściem w życie ustawy z 26 czerwca 2009 r. o zmianie

ustawy o księgach wieczystych i hipotece oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 131, poz. 1075) i miała charakter hipoteki umownej kaucyjnej. Zabezpieczała ona wierzytelność wprowadzone przedawnioną w stosunku do dłużnika osobistego, ale jak trafnie przyjęły Sądy obu instancji, przedawnienie wierzytelności zabezpieczonej hipotecznie nie ma wpływu na możliwość zaspokojenia się wierzyciela korzystającego z tego rodzaju zabezpieczenia (art. 76 u.k.w.h.). W celu zaspokojenia się z nieruchomości obciążonej hipoteką wierzyciel hipoteczny musi dochodzić od właściciela nieruchomości świadczenia pieniężnego właściwego dla zabezpieczonej wierzytelności, ze wskazaniem, że odpowiada on za jego zaspokojenie z nieruchomości (zob. wyroki Sądu Najwyższego z 26 marca 1971 r., III CRN 553/70, OSNC 1971, nr 10, poz. 185, z 6 marca 1997 r., I CKU 78/96, nie publ., z 24 listopada 1998 r., I CKN 864/98, OSNC 1999, nr 6, poz. 111, z 10 września 1999 r., III CKN 331/98, OSNC 2000, nr 3, poz. 57, z 16 lipca 2003 r., V CK 19/02, nie publ., z 25 sierpnia 2004 r., IV CK 606/03, nie publ., z 24 kwietnia 2014 r., III CSK 178/13, nie publ., z 21 lutego 2013 r., I CSK 384/12, nie publ., z 10 stycznia 2017 r., V CSK 233/16, nie publ., z 18 maja 2017 r., III CSK 215/16, nie publ.). Takie też żądanie zgłosił powód w niniejszej sprawie.

Z ustaleń dokonanych w sprawie wynika, że hipoteka zabezpieczająca wierzytelność powoda została wykreślona z księgi wieczystej 28 września 2017 r. Skoro jednak cena została za nieruchomość zapłacona, to w miejsce hipoteki wykreślonej na podstawie art. 1003 § 2 w związku z art. 1000 k.p.c., powstało na rzecz powoda prawo zaspokojenia się sumy uzyskanej z egzekucji. Te uprawnienia, które przysługiwały mu jako wierzycielowi hipotecznemu w stosunku do dłużnika egzekwowanego i które miały znaczenie z punktu widzenia dochodzenia odpowiedzialności z hipoteki (art. 76 u.k.w.h.), muszą być na jego rzecz uwzględnione w postępowaniu, które ma tworzyć warunki do urzeczywistnienia tej odpowiedzialności (art. 1036 § 2 k.p.c.).

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398¹⁶ § 1 oraz art. 108 § 2 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c., orzeczono jak w sentencji.

